

SALDOLUVUT – KAIKKI TOIMIALAT

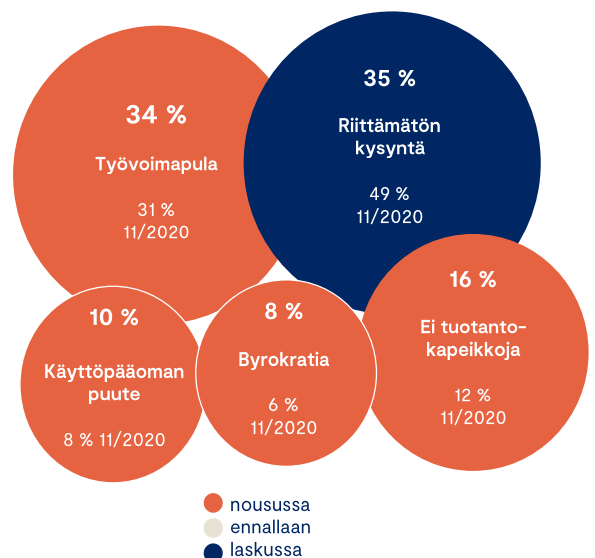
Uuden kasvun lähtökuopissa

Talouden tilanne Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan yrityksissä alkoi jo syksyllä parantua koronapandemian aiheuttamasta vuoden takaisesta shokkipudotuksesta ja paraneminen on jatkunut edelleen alkuvuonna, kertoo Pohjanmaan kauppakamarin jäsenyritystensä parissa tämän kuun puolivälissä tekemä Business Panel -suhdannekyseily. Näyttäisi siltä, että vuoden takaiset kauhuskenaariot eivät kaikilta osin toteudu, erityisesti teollisuus näyttäisi toimialana selviävän ennakoitua selvästi paremmin. Kaikki saldolukukäyrät ovat selvässä nousussa ja ovat nyt nollaviivan yläpuolella.

Kaikkien vastaajien saldoluviissa erityisen ilahduttava on liikevaihto-odotuksia kuvaava mittari. Liikevaihtokuvaaja on nyt mittareista positiivisin ja se on 27. Se on myös noussut jyrkimmin marraskuun mittauksesta, jolloin se oli -17. Toiseksi suurimman nousun on tehnyt tunnelmakäyrä, vaikkakin se on mittareista heikoin ja on juuri ja juuri plussalla (3/21: 2 vrt. 11/20: -28). Aivan liikevaihdon kintereillä on rekrytointia kuvaava saldoluku, joka on 26 (vrt. 11/20: -2). Tilauskanta ei yrityksissä ole vielä vahva, mutta saldoluku on kuitenkin nyt selvästi plussalla (3/21: 6 vrt. 11/20: -21).

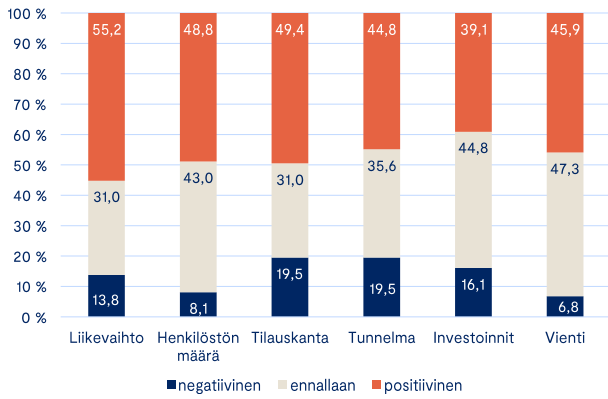
Suurin yksittäinen pullonkaula on edelleen syksyn tavoin riittämätön kysyntä, mutta tilanne on kohentunut syksystä 14 prosenttiyksikköä, ja kysynnän vähyydestä kärsii nyt 35 prosenttia vastaajista. Osaajapula on noussut lähes samalle tasolle, ja se rajoittaa yrityksistä nyt 34 prosentin toimintaa (vrt. 11/20: 31%). Vastaajista 16 prosenttia kertoo, että heillä ei ole toiminnassaan pullonkauloja (vrt. 11/20: 12 %).

Toimialoissa näkyy erittäin voimakas kahtiajako: teollisuus on päässyt hyvin vauhtiin pandemian aiheuttamasta pysähdyksestä ja tilanne ja näkymät ovat hyvinkin valoisat, mutta muilla aloilla pandemia kurittaa vielä paikoin rankasti.

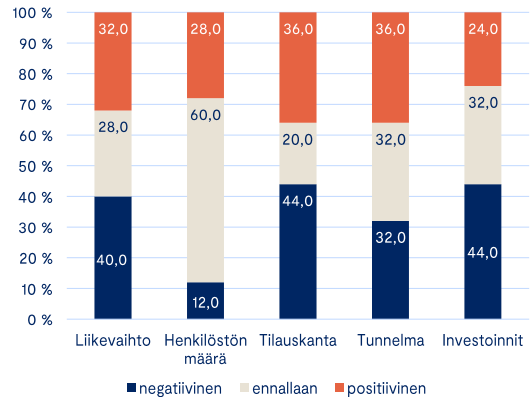
TOIMINNAN PULLONKAULAT

Teollisuus

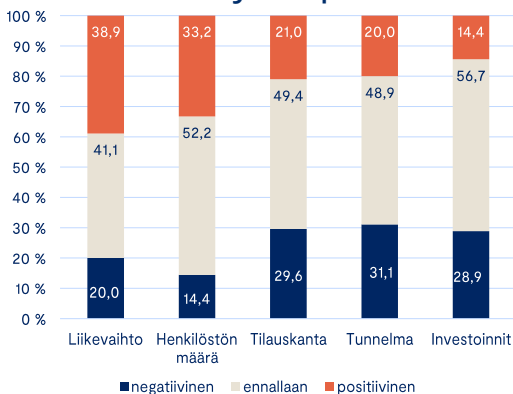
Teollisuuden saldolukukäyrät ovat nousseet jyrkästi marraskuun mittauksesta ja ovat kaikki selvästi nollaviivan yläpuolella. Alan vastaajista 55 % uskoo liikevaihdon olevan tänä vuonna viime vuotta parempi, supistumiseen uskovia on 14 %. Verrattaessa tilauskantaan vuoden takaiseen 49 % kertoo sen olevan parempi, 20 % huonompi. Vientikin alkaa taas vetää: vientiyrityksistä 46 % ennakoii viennin olevan tänä vuonna viime vuotta suurempaa ja 47 % arvioi sen olevan samalla tasolla. Tunnelma teollisuudessa on parantunut huomattavasti: enää 18 % arvioi tunnelman pessimistiseksi ja 1 % erittäin pessimistiseksi. Rekrytointiaikeissa on lähes joka toinen teollisuusyritys. Rekrytointien lisääntyessä toiminnan suurimmaksi pullonkaulaksi alalla muodostuu taas pula tekijöistä. 45 % vastaajista kertoo osaaajapulan jarruttavan tällä hetkellä toimintaansa. Riittämätön kysyntä vaikeuttaa joka neljännen teollisuusyrityksen toimintaa.

Rakentaminen

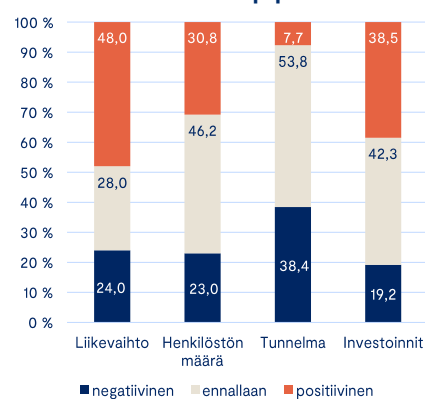
Rakennusalan tilanteessa näkyy edelleen selvästi se, että koronapandemia jähdytti investoinnit. Liikevaihtoa, investointeja ja tilauskantaan kuvaavat saldolukukäyrät ovat edelleen nollaviivan alapuolella, vaikkakin tilauskannan käyrä on selvästi noussut marraskuun mittauksesta (3/21: -8 vrt. 11/20: -31). Tunnelma alalla on kuitenkin noussut plussalle ja saldoluku on 4 (vrt. 11/20: -43). Tunnelman erittäin optimistisena ja erittäin pessimistisena näkeviä on yhtä paljon, molempia on 4 % vastaajista. Optimistisena tilanteen kokevia on 32 % vastaajista ja saman verran on niitä, jotka pitävät tunnelmaa normaalina. Toiminnan pullonkauloista merkittävin on riittämätön kysyntä, joka jarruttaa yrityksistä 48 % toimintaa. Reilu neljännes vastaajista on rekrytointiaikeissa lähikuukausina. Osaaajapula jarruttaa rakennusalallakin toimintaa liki 40 %:lla. Määrä on pysynyt ennallaan läpi koko pandemian. Kyseessä on siis mitä ilmeisimmin rakenteellinen ongelma, johon suhdanteet eivät vaikuta.

Yksityiset palvelut

Tilanne palvelualalla, johon myös pandemiasta pahoin kärsineet liikennöitsijät, ravintolat ja tapahtuma-ala kuuluvat, on parantunut syksystä, mutta on edelleen synkkä. Tilauskantaan, investointeja ja tunnelmaa kuvaavat saldolukukäyrät ovat selvästi nollaviivan alapuolella. 20 % vastaajista pitää kuitenkin tunnelmaa optimistisena tai erittäin optimistisena ja 49 % normaalina (vrt. 11/20: 15 % ja 44 %). Vuoden takaista heikommasta tilauskannasta kertovien määrä on laskenut marraskuusta 10 %-yksikköä. Liikevaihtoa ja rekrytointia kuvaavat saldolukukäyrät ovat nousseet selvästi nollaviivan yläpuolelle. Vastaajista 39 % uskoo liikevaihdon nousevan tänä vuonna viime vuotta paremmaksi ja 41 % uskoo sen säilyvän samalla tasolla. Joka kolmas yritys aikoo rekrytoida lisää henkilöstöä lähikuukausina. Huolimatta siitä, että pandemia on kohdellut palveluyrityksiä kaltoin ja väkeä on jouduttu lomauttamaan ja irtisanomaan, kertoo 26 % vastaajista osaaajapulan vaikeuttavan toimintaa. Riittämättömästä kysynnästä kärsii 36 % yrityksistä.

Kauppa

Kaupan alan yrityksissä tilanne on parantunut marraskuun mittauksesta paitsi tunnelman osalta, joka on kääntynyt uudelleen laskuun. Tunnelman saldoluku on nyt -31, kun se marraskuussa oli -21. Saldoluvun heikkeneminen johtuu siitä, että osa tunnelman optimistisena kokeista pitää tunnelmaa nyt normaalina, pessimistisistä tunnelmista kertovia on saman verran kuin marraskuussa. Tunnelman ohella tilauskannasta kertova saldolukukäyrä on miinuksella, mutta se on kuitenkin selvästi noussut marraskuusta. Liikevaihtoa, rekrytointia ja investointeja kuvaavat käyrät ovat kaikki selvästi nollaviivan yläpuolella eli positiivisia vastauksia on enemmän kuin negatiivisia. Kaupan alalla toiminnan jarruttajista suurin on riittämätön kysyntä, joka jarruttaa nyt yrityksistä 44 %:n toimintaa. Kysyntäongelma on kuitenkin helpottanut selvästi marraskuusta, jolloin 62 % vastasi kysynnän olevan riittämätöntä. Työvoimapulasta kärsii 24 % kaupan alan vastaajista.

Pohjanmaan kauppakamari tekee säännöllisesti alueellisen kartoituksen yritysten tilanteesta. Tämä Business Panel -kysely toteutettiin 11. – 16.3.2021 kauppakamarin jäsenyritysten keskuudessa. Kyselyyn vastasi kaikkiaan 239 yritystä, vastausprosentti oli 23. Tilastotieteellistä analyysia ei ole tehty, joten tuloksia on pidettävä suuntaa antavina. Vastausten jakauma:

Teollisuus	36 %	Hlöstön määrä:	
Rakentaminen	11 %	1–9	35 %
Palvelu	38 %	10–49	35 %
Kauppa	11 %	50–249	24 %
Muu	4 %	yli 250	6 %